

La Humanitat

PORTANTVEU D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

2ª EPOCA — N° 71 — 18 DE JULIOL DEL 1947

Fundador : Lluís COMPANYS

SALUDEM, AMB EMOCIO, TOTS AQUELLS QUE EL 19 DE JULIOL DEL 1936 LLUITAREN PER LA LLIBERTAT CONTRA EL FEIXISME.

Director : **Emili VIGO** PREU : 5 francs

Els catalans han recollit el crepte i s'han redreçat a l'afrent.

CATALUNYA, capdavantera

Aquesta edició de « la humanitat » conté una cronica de Catalunya interessantíssima. Els nostres companys de l'interior hi expliquen amb tota mena de detalls la gran farsa que acaba de tenir lloc a Espanya, les vergonyes que l'han precedit, la indignitat amb què s'ha desenvolupat, el falseig que ha calgut introduir-hi després de celebrada. Una vegada més ha pogut posar-se de relleu tot el que té d'objecte el totalitarisme. Però si en la confirmació dels mètodes no podia haver-hi causat de sorpresa, si el règim franquista, fidel a ell mateix, havia de fer de la coacció i el falseig la seva arma preferida, per contra no podem deixar de registrar la magnífica reacció de la ciutadania catalana davant la maniobra del feixisme espanyol. I és així el que ens interessa subratllar.

Hi ha hagut unanimitat, per part de tots els oponents al règim, a recomanar l'abstenció. El nostre Partit fixa tot seguit el seu criteri de manera que no pogués haver-hi cap mena d'equivocació i en el decurs d'aquests dies l'Esquerra digué, de manera reiterada, als seus militants de tot Catalunya, la posició que s'esquerra. Si la unanimitat pogués fer-se, de manera implícita, entre tots els oponents, per contra hi havia un veritable interès a veure fins a quin punt serien seguits els mots d'ordre. Car calia comptar amb una campanya rabiosa, per part dels adictes al règim. En efecte, el que ens tenia s'esdevingué i tota arma ha estat bona per obligar la gent a votar.

En aquest punt és altament encoratjador el constatar com ha reaccionat la ciutadania catalana. Les abstencions han estat molt més nombroses del que hom podia esperar sobretot tenint en compte les amenaces adreçades a aquells que no anessin a les urnes. A les abstencions s'hi han unit un contingent veritablement important de vots negatius i en blanc provinents d'aquells que materialment no podien desertar les urnes. I per bé que no hi hagués cap mena de control i que esessin totes les irregularitats possibles en l'exercici del sufragi, a l'hora de l'esclat dels resultats no constituïen, ni de lluny, el triomf esclatant que els franquistes esperaven. Llavors s'hagué de recórrer a una nova elaboració de resultats que s'adeguïssin als desigs dels amics del règim. Era massa tard, car els nostres companys s'havien organitzat de manera que es coneguessin els resultats dels escrutinis tot seguit d'haver estat efectuats. Potser els mateixos franquistes se n'adonaren quan, malgrat les greus adulteracions introduïdes en les xifres, confessen que allò on el nombre d'abstencions i de butlletins negatius i en blanc ha estat més elevat, és a Catalunya.

Volem recollir el fet: Catalunya, fidel a la seva trajectòria, continua ocupant la capdavantera pel moviment de llibertat. El poble català segueix com sempre oposat a totes les tiranies i, en la primera avinentesa en que li ha estat donat pronunciar-se, ha sapigut fer-ho d'una manera inequívoca. El fet és d'un gran valor i constitueix una indicació preciosa. Podem dir que Catalunya ni ha perdut el pols ni ha perdut la dignitat i que de cara a les lluites que s'apropen Catalunya continuarà jugant un rol preponderant. Aquesta realitat ens obliga a tots a plantejar-nos, de cara al futur de la nostra terra, la necessitat de saber correspondre al seu sentiment amb una línia política fermament establerta, presidida pels ideals de republicanisme i de catalanitat substancials amb la manera d'ésser de la nostra Pàtria. Avui més que mai cal servir Catalunya amb abnegació i amb intransigència. I cal servir-la essent fidels a una trajectòria que s'ha reafirmat ara d'una manera altament encoratjadora. Catalunya continua essent catalanista, republicana i lliberal. És sota aquesta bandera i d'acord amb aquests postulats que hem de seguir la lluita. Les tergiversacions i les girones, ara més que mai, serien injustificables. Car en l'actitud adoptada per milers de catalans, hi ha definida, molt clara i concreta, una línia política a la qual hem de mantenir-nos obstinadament fidels.

LA LLIÇO DE NUREMBERG

per A. NOGUES I PAMIES

El nom de Nuremberg era fins ara poc allonjat per als demòcrates del món. Els Congrésos que el nazisme hi celebrava, les colossals manifestacions de massa que provocaven, les fotografies d'aquell orror nou que l'anomenada premsa podria s'apressava a publicar, feien ballar el cap a molts dels « bon pensants », i perversitat sobretot, a una joventut amb afany d'acció. Però, els temps canvien, i ara acaba de tenir lloc a Nuremberg un Congrés de la Joventut Democràtica Alemanya. Un Congrés de joves que, convençuts o per força, fa tres anys encara cridaven « Heil Hitler » cada matí i que han patit la guerra, els camps de concentració, la fam i la misèria. Que ens diuen aquests nois i noies de la nova Alemanya? Parlen en presència de pedagogos de tot el món que observen la tasca de reducció portada a terme pels Aliats, i una noia de 19 anys, amb aquell que no diu res para de fer i exclama: « Democràcia, democràcia! Comprende el teu missatge, però em manca la fe ». Hi ha un gran escàndol en l'assambleja, però la frase està feta i el dit posat al bell cap de molts dels « bon pensants ». Però, tanmateix, aquesta frase té una justificació de caràcter negatiu. La democràcia s'ha de justificar envers ella mateixa, i no solament amb motius, més o

Cronica de Catalunya

ELS FALANGISTES I MOLTS INDUSTRIALS CONTRA ELS ABSTENCIONISTES. — EL BLOQUEIG DE LA CIRCULACIÓ. — CAMPANYA CONTRA EL REFERENDUM. — MANCA D'ENTUSIASME I VOTACIO SENSE CONTROL. — HOM DIPOSITA LES PAPERETES QUE VOL. — LES DADES DELS ESCRUTINIS NO CONCORDEN NI AMB EL CENS NI AMB EL NOMBRE DE VOTANTS. — ELS FALANGISTES ESTRIPEN ELS RESULTATS ADVERSES. — MALGRAT AMENACES I TUPINADES ELS ESCRUTINIS ABANS D'ESSER OFICIALITZATS EVIDENCIEN LA REPULSA POPULAR. — ELS « NO » I LES ABSTENCIONS TRIOMFEN ARREU DE CATALUNYA.

CONTRA EL REFERENDUM

N.D.L.R. — A les envistes de la celebració del referèndum franquista el Consell Executiu demana al Consell Directiu de l'interior organitzés un servei especial d'informacions de manera que poguessim obtenir el més ràpidament possible totes les incidències sobre la maniobra franquista. El preste del nostre organisme dirigent ha estat atès amb tota diligència i entusiasme. No hi ha hagut cap Col·legi electoral de Barcelona sense un agent clandestí del nostre Partit que seguia els incidents. Els Comarques també es mobilitzaren i d'aquesta manera ens és possible avui donar als nostres lectors una part de l'amplosa informació que ens ha estat donada fins a mitja misticificació i la voluntat popular.

Cal fer observar que els nostres amics han desenvolupat una febril activitat abstencionista per mitja de fullets i tota mena de propaganda escrita i verbal. El nostre Consell Executiu havia advertit d'una nota radiada. En efecte, el dia 5 de juliol Ràdio Paris donava el boicot del referèndum. Ens diuen de Catalunya que escoltaren la de la crònica fet constar que els nostres amics de Catalunya oferiren pels carrers el dia del referèndum. Dissortadament no fou possible predir d'aquell propòsit. Convençuts que expressarem el sentiment de tots els nostres amics exiliats, « La Humanitat » es complau en manifestar la més fervorosa simpatia a tots els catalans i als nostres companys que acaben de donar. No cal dir que també expressarem el

PRELIMINARS DE LA « GRAN JORNADA »

Convocats per la fins aleshores no existent primera autoritat civil de la « província », dies abans del referèndum va celebrar-se una reunió d'alcaldes i secretaris dels Ajuntaments de les comarques barcelonines.

El senyor Baeza Alegria, explicà als presents els motius pels quals havien estat convocats, donant-los-li les següents instruccions: « Camarades: el percentatge de votants de les vostres localitats ha d'assolir la proporció del 85 per cent del Cens, essent de necessitat que d'aquest percentatge el 80 per cent sigui de vots favorables a la llei de successió i el 12 per cent de vots negatius i el 8 per cent restant, haurà de considerar-se com a corresponent a paperetes anul·lades. Compreneu que, posseïent aquestes instruccions, cal considereu difícil assolir aquest resultat. Malgrat tot, si seguiu les suggerències que vaig a donar-vos, convindreu amb mi que són molt relatives. En efecte — que succeirà si sense estències de cap mena, feu correr la veu que les tarjes de racionament seran estampillades i que, amb tota seguretat, quan arribi l'hora de la renovació les que no portin segell no seran novament concedides? Mediteu el cas i esteu convençuts que convindreu en que, davant aquesta possibilitat, la major part de gent anirà a votar; primera i essencial finalitat que nosaltres ens hem de proposar i assolir ».

Davant aquesta mostra del concepte que mereix a les « Jerarquies » falangistes al·lo que abans de deia La Zeta, un dels assistents a aquell acte — ens reservem el nom per motius que tothom ja pot suposar — considerem que, ell, no podia subscriure-la, puix que anava contra els seus principis catòlics i, aquests, no admeten, digna, la falsedat.

El nostre Governador es despenjà, aleshores, amb un discurs d'innombrables tònics patriòtics i religioses, que ferem emmudir l'ocellet i donar la conformitat a ço que havia expressat la primera autoritat provincial. Tot seguit « ad maiorem gloriam Dei » i « ad maiorem gloriam Reipublice ».

Continuats escoltant les instruccions del Sr. Baeza Alegria, recomanant als Secretaris municipals presents a la reunió la neces-

sitat de tenir les actes fetes per al moment de tancar la votació per tal, segons manifestà, de no perdre temps amb paperets inútils.

Una altra de les indicacions que va fer als reunits, afectava directament els elements que, en determinats moments, podrien alterar l'ordre del comicó, durant el transcurs del mateix. Insiuà, també, la necessitat de conèixer el nom dels presumptes pertorbadors (?) a l'objecte de donar-los-hi estatge, per un cert nombre de dies, al magnífic Hotel (?) que el Govern de Franco posseïx al carrer d'Entença de Barcelona.

Una nova veu es féu oïr per tal de afirmar que veia molt difícil el poder assolir que els col·legis electorals es veiessin concorreuts, ja que — són paraules textuales — ni els nostres mateixos partidaris no notaran, entre altres raons, perquè la gent dels pobles està molt disgustada pel temps que no que no sels reparteix el copus de farina que els correspon.

La nostra flamaient primera autoritat, va saber convencer a qui havia fet pública aquella lamentació, i, talment com un prestidigitador fantàstica, anuncià impulsivament: « Doncs, tancaré farina! ». I així va ésser: al cap de dos dies, els d'« abastos » facilitaven les quantitats necessàries.

Així començà la xarlotada que en els dies que s'acostaven aniria guanyant més importància.

Per la seva banda l'Ajuntament falangista, així com la Diputació imposaren als funcionaris la participació incondicional al referèndum. Apart de les instruccions de caràcter verbal — que circularen fins al moment del plebisit — cada funcionari municipal rebé una « Circular no 298 » signada pel « Secretari Interino » Enrique de Jaurer, en la qual recordant la Llei Electoral de 1907 menaçava amb càstic aquells que no votessin.

INVICIACIONS I AMENACES

No acabaríem d'esgotar mai els innombrables casos de demostrets del culmen del referèndum. Donem, però, els més característics i dels quals tenim en el nostre poder proves documentals. Un cartell dit « A. A. » i al nostre dret, el dia 6 de juliol, se votava en referèndum la Ley de Sucesion. Ante tal acontecimiento, recordamos a

los productores de esta fabrica. Que el ejercicio del voto no es tan solo un derecho sino un deber; y que todos cuantos lo ejercen, guarden constancia de ello, haciendo constatar en el documento acreditativo de su personalidad, a todos los efectos legales... Barcelona, 2 de Julio de 1947.

Aquest « Aviso » fou enganyat a la majoria de fabricues i tallers de Catalunya. Altre: El Ministerio de la Gobernacion envià a l'organització de cèrcs de Barcelona una circular en la qual es diu: « Advirtiendo que se les exigirá la prueba de haber votado para el percibo de determinados beneficios que concede esta organizacion ».

El règim es llança d'una manera desvergonyida i brutal a una formidable campanya de coaccions. Els diaris publicaven les sancions que serien aplicades als abstencionistes. Els « enlances » sindicals en llocs de treball i els agents falangistes en les penyes de café i en els mercats feien correr rumors sobre suposades retirades de la llista de racionament, dificultats per a obtenir salvoconductes, pèrdues de jornals, anul·lació de les pagues extraordinàries del 19 de juliol, subsidis familiars, etc. a totes aquelles persones que no votessin. Els sindicats reproduïren aquestes amenaces en tots els tallers, fabricues i empreses. Les gerències de « Magatzems Jorja », « Martí i Martí » i moltes d'altres advertiren que els que no presentessin el certificat d'haver votat perdrien el dret a percebre el percentatge sobre les vendes.

A Manresa s'impedí sortir a la gent de la població sense votar. A Col·li Blanc no es deixaven circular els cotxes els ocupants dels quals no haurien pagat el sufragi. La Guàrdia Civil no permeté la sortida de vuit autocars del Centre Excursionista de Col·li Blanc. A una portera del Centre Excursionista de Col·li Blanc que té una filla que ha d'ingressar a l'hospital, el metge l'advertí de la necessitat de votar per a no trobar inconvenients d'hospitalització. Els soldats escrivien en formació de les casernes i votaren sota la mirada inquisidora dels seus caps.

EN MARXA

Es de justícia remarcar que totes les organitzacions anti-feixistes de Catalunya treballaren arduament

El President, el Govern de Catalunya i el referèndum

gats a votar i ho han fet en blanc o negativament, a tots els que han cooperat a forjar un ambient general de repulsa i de menyspreu que prenguessin un caràcter de resistència col·lectiva. Tots han acomplert un acte de dignitat patriòtica i ciutadana.

« Aquest acte col·lectiu té una real importància en ell mateix, però pot assolir-ne molta més encara pel corrent profund que revela i que posa de relleu la possibilitat i l'eficàcia de les manifestacions conjuntes de la voluntat nacional. Aquest resultat no pertany fragmentàriament a partits, grups o organitzacions: és la manifestació de l'acord implícit de tot un poble. Junt amb l'expressió de protesta contra el règim hi batega una clara afirmació de solidaritat catalana. Comparant i estimulant aquest esperit, en la declaració que el Govern de Catalunya feu abans del referèndum, expressava l'esperança que l'abstenció prenguessin també el sentit d'un gest comú assenyador del redreç nacional i democràtic. Ara que el gest s'ha produït i amb una significació tan prometedora, vull adreçar-me als catalans per a demanar-los que perseverin en la patrotica orientació empresa. Que la seva actitud resolta faci sempre, com en el darrer cas, que les maniobres del règim franquista es tornin contra ell mateix i apressin la seva caiguda. Que el poble de Catalunya es junti en un d'aquells abrandats impulsos nacionals que multipliquen la seva força, i que un generós alçament de la voluntat catalana no trigui a retornar-nos la llibertat i la Pàtria. »

Aquest missatge ha estat profusament repartit a la nostra terra.

Sainet trist

per A. ROVIRA I VIRGILI

Quines ganes de molestar la gent amb aquest pratès referèndum espanyol! Els franquistes podien haver-se estalviat feina, i podien haver-ne estalviat als altres. Tot l'effort de propaganda i de coaccions que s'han organitzat en les terres hispaniques ha estat sobrer. Tothom, a dins i a fora, sabia per endavant que entre el resultat real de la votació i el resultat oficial no hi havia cap relació veritable. Les sumes no depenien de les quantitats sumades.

L'aritmètica, com estava previst, ha cedit el pas a la màgia. La famosa llei de successió havia d'ésser aprovada triomfalment amb tots els milions de si que l'argument de l'obra feugera, i amb l'apoteosi final de bengales, músiques, crits i cantis.

Fins ací l'espectacle teatral. Cadascú, amic o enemic del règim, s'adona que aquest es troba a les acaballes. El referèndum és com la revifalla de la mort.

Sainet trist a l'hora de la posta.

La Unió Patriòtica inventada pel general Primo de Rivera en el temps de la seva dictadura, va ésser, fa vint anys, més discreta que no ha estat ara la Falange. Aquell referèndum va ésser fabricat sense molestar al públic. No es va coaccionar la gent. La jornada va passar desapercebuda, a l'endemà la premsa publicà els resultats màgics: milions de vots pel dictador amb una misèria de vots negatius. Els prestigiosos van fer l'ullet, i el públic va somriure. No va arribar a riure, perquè el joc de mans era d'una perfecta vulgaritat. Al cap de dos dies ja no s'oparlava enllò.

Avui s'ha fet soroll, s'ha intentat portar gent a les urnes, s'ha provat de donar una aparença de realitat a la ficció. Evidentment, hi ha hagut més votants que en el referèndum de Primo de Rivera, perquè aleshores, fora dels què vellaven les urnes buides quasi ningú va votar. Però la superioritat dels primoriveristes sobre els falangistes consisteix en el fet que aquells no pretien enganyar els propis ni els estranys. I el dictador alegre, tot i no ésser un home de gust depurat, no va tenir el mal gust de prendre seriosament la votació imaginària.

No tots els dictadors són iguals, és clar. També entre els dictadors hi ha classes. Bé que era genit, Primo sabia somriure i riure. Era més un tarambana que un bretó. Deixem correr, però, aquesta comparança. No ens proposen fer en el present article, un estudi comparatiu de la psicologia dels dictadors.

Encara que hi hagi hagut electors, i més encara electors, que hagin donat el « si », a Franco, la quantitat dels vots afirmatius no haurà arribat, de bon tros, a la meitat de la xifra oficialment donada. I dels vots depositats efectivament a les urnes, més de la meitat han estat produïts de la por.

Aritmèticament, la quantitat vera representa una minoria. Políticament representa una massa d'apropòrits i de porucs. Democràticament, no representa res: tot sumat, fa zero.

Les amenaces que pesen damunt el règim franquista, subsisteixen després del referèndum falsificat. I van pel camí d'agrujar-se. El termini de la llei de successió, no s'ha dedevinut, en qualsevol moment, un termini peremptori. El silenci oficial que plou fa alguns mesos sobre aquest afer, pot molt ben ésser un presagi de greus decisions proximes.

En el camp internacional, les coses no han anat ni van encara com caldria que anessin. Però Franco i els seus s'errarien de mig a mig si es reflexessin massa de certes benevolències.

No els diu res, per exemple, l'haver estat escloua l'Espanya franquista dels organismes internacionals? No els diu res el cop sec i directe que han rebut en no ésser invitats a les reunions relatives al pla Marshall? No senten a l'ànima les punxades del menyspreu universal, agudes i penetrants com les d'un espari?

Molt més tràgica encara que comica, l'Espanya falangista no té al mon amics desinteressats, ni espectadors benevolents. Si és tolerada per alguns, no es estimada per ningú. Per a suportar el desdeny i la repulsa del mon, li cal un enorme gruix de pell. I s'acosta el dia que ni això li valdrà.

I menys li valdrà encara la representació de l'últim sainet trist.

CULTURA CATALANA

Pau CASALS, ciutadà d'honor de Foix

(Del nostre corresponçal Manuel Companys i Maldonado)

Foix. Mr. Pau tributa un càlid homenatge a gran músic i a ciutadà del mon que sempre ha romàs fidel al seu sentiment de justícia; a l'home de cor i al gran amic de França. En la vostra persona — que representa l'esperança del nostre homenatge a tots els vostres compatriotes, sobre tot als que calgueren per l'alliberament de la nostra ciutat — el nostre homenatge es girant-se cap al Mestre traça la seva vida de refugiada a França, a Sou de Prades, proclamant el seu amor a la nostra segona Pàtria us parla la vostra llengua, on ja veïeu el cel de la vostra bella Catalunya. I Mr. Pau acaba dient que Pau Casals, un dels grans músics de la seva vida: « Una per l'art i l'altre en ajut als seus compatriotes desditats ».

Tot seguit, l'emig gran aplaudiments. Mr. Pau tributa a Pau Casals el diploma de ciutadà d'honor de Foix, depositat en un artístic cofret de just del país. És un pergamí ricament enlaminat, i l'escut del segle XIII, emboticat amb les cintes barrades de Catalunya i del Comtat. A la coberta, ornada amb els escuts de Catalunya i el comtat de Foix. Hi ha la següent inscripció: « La ciutat de Foix a Pau Casals, ciutadà d'honor ». A l'interior en quatre pàgines de paper Japo es escriu, en gotic, la deliberació del Consell municipal.

El Prefet de l'Ariege Mr. Feijant salutà en primer terme les personalitats que formen entorn Pau Casals una cadena d'unió i fraternitat. « S'inculina després davant la seva bondat digna del seu geni artístic, i a la dignitat política d'aquest magnífic resistant que posa el seu art al servei de l'alliberament ».

« A casa vostra hi manca una veu — alejeix el Prefet. La del nostre diu violoncel ». I Mr. Feijant acaba saludant en Pau Casals tots els refugiats que han combatut per la llibertat.

Es pronuncien després altres allocucions, entre elles una del Senyor Pascual Tomás, secretari de la Presidència del Govern de la República.

(Passa a la segona plana)

(Passa a la segona plana)

« La forma amb què s'ha portat a terme el referèndum darrerament celebrat a Espanya, amb prohibició de tota llibertat política, sota una atmosfera de menaça col·lectiva i sense cap garantia d'autenticitat, confirma i demostra abastament el seu caràcter de maniobra antidemocràtica. Hi ha proves més que suficients — que seran recollides i oportunament exposades a l'opinió nacional i internacional — dels vicis de nul·litat en l'origen i realització que li treuen tot valor. Ni la seva celebració pot donar-se per vàlida ni els seus resultats prendre's com a verídics. Però hi ha casos — i aquest n'és un — en què les realitats, quan són fortes i profundes, transpugen fins en les combinacions més hàbilment arranjades. És el que ara s'ha esdevingut; la grollera misticificació no ha pogut evitar que de les mateixes xifres donades com a oficials en ressorgís un fet que honora els catalans: el que sigui Catalunya on ha estat major el percentatge d'abstencions i vots contraris. Tot i no fent cas de les xifres, no deixa d'ésser interessant i significatiu constatar el reconeixement que fa el propi règim franquista de l'hostilitat que envers ell sent el poble de Catalunya. « No podia ésser menys. Catalunya, sempre tan gelosa de manifestar la seva voluntat democràtica, ha sabut valdre's fins d'aquest falseig de democràcia per a convertir-la en una veritable manifestació de disconformitat al règim. Cal felicitar i encoratjar els catalans que hi han contribuït; i als que s'han abstenut, als que sota les pressions i les amenaces s'han vist obli-